

ABREVIERI

ACP	Autoritatea de Certificare și Plată
ADR	Agenție de Dezvoltare Regională
AM	Autoritate de management
ANAF	Agenția Națională de Administrare Fiscală
ANCS	Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică
ANOFM	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
BEI	Banca Europeană de Investiții
C-D	Cercetare - dezvoltare
CDI	Cercetare, dezvoltare și inovare
	Comitetul național de coordonare pentru instrumentele structurale
CNC	
CSNR	Cadrul Strategic Național de Referință
DCI	Document cadru de implementare
DMI	Domeniu major de intervenție
FC	Fondul de Coeziune
FEADR	Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FEGA	Fondul European de Garantare Agricolă
FEP	Fondul European pentru Pescuit
FPC	Formare profesională continuă
FSE	Fondul Social European
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
IT	Tehnologia informației
MECTS	Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului
MMFPC	Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale
OI	Organism intermediar
OLAF	Oficiul European de Luptă Antifraudă
PAC	Politica Agricolă Comună
PIB	Produsul intern brut

PNB	Produsul național brut
PND	Planul Național de Dezvoltare
PNDR	Programul Național de Dezvoltarea Rurală
PO	Program operațional
PO AT	Programul Operațional Asistență Tehnică
PO DCA	Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative
POR	Programul Operațional Regional Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității
POS CCE	Economice Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor
POS DRU	Umane
POS M	Programul Operațional Sectorial Mediu
POS T	Programul Operațional Sectorial Transport
SMIS	Sistemul Unic de Management al Informației
SPO	Serviciul Public de Ocupare
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
TIC	Tehnologia informației și comunicațiilor
UE	Uniunea Europeană

CAPITOLUL I

POLITICA DE COEZIUNE A UNIUNII EUROPENE

Secțiunea 1

Istoricul politicii de coeziune

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene¹ prevede la art. 174 că, în scopul consolidării coeziunii sale economice, sociale și teritoriale, Uniunea Europeană urmărește reducerea decalajelor dintre nivelurile de dezvoltare ale diferitelor regiuni și a rămânerii în urmă a regiunilor defavorizate. Această acțiune este susținută prin fondurile structurale, prin asistența acordată de Banca Europeană de Investiții și prin celelalte instrumente financiare existente.

Instrumente și inițiative financiare pentru corectarea dezechilibrelor economice și sociale la nivelul Uniunii au existat încă de la începuturile integrării europene, dar abia începând cu Actul Unic European², în 1986, a fost introdusă o bază legală pentru politica de coeziune, menită să compenseze impactul apariției pieței unice asupra regiunilor defavorizate ale Uniunii Europene. În perioada 1957-1988, Fondul Social European (începând cu anul 1958), Fondul European de Orientare și Garantare Agricolă (începând cu anul 1962) și Fondul European de Dezvoltare Regională (începând cu anul 1975) au cofinanțat proiecte selectate în prealabil de către statele membre.

În ceea ce privește politica regională europeană, Comisia Europeană a adoptat în 1965 o primă comunicare, urmată de crearea Direcției Generale pentru Politică Regională, în 1968. În 1972, șefii de stat și de guvern au adoptat Concluziile de la Paris, descriind politica regională ca fiind „un factor esențial în consolidarea Comunității”.

Abia în 1975 a fost creat Fondul European de Dezvoltare Regională, care în primii ani a finanțat în principal proiecte selectate de către statele membre, influența comunitară fiind foarte redusă. Un sistem anual de selectare și refinanțare a proiectelor existente a fost aplicat în mod similar și în cazul altor fonduri europene (Fondul Social European și Fondul European de Orientare și Garantare Agricolă). Prin urmare, la începutul anilor ‘80, „eficiența” instru-

¹ Publicat în JO C 115, 9.5.2008.

² Actul Unic European, semnat la Luxemburg la 17 februarie 1986 și intrat în vigoare la 1 ianuarie 1987, publicat în JO L 169, 29.6.1987.

mentelor comunitare a devenit o problemă. În 1986, s-a conturat necesitatea unei veritabile politici europene de coeziune, ca urmare a adoptării Actului Unic European, a aderării unor noi state și a adoptării pieței unice. În iunie 1988, Consiliul a adoptat primul regulament care includea fondurile structurale în politica de coeziune. Această reformă a introdus o serie de principii-cheie, cum ar fi concentrarea pe regiunile cele mai sărace și mai înapoiate, programarea multianuală, orientarea strategică a investițiilor, precum și implicarea partenerilor regionali și locali.

Tratatul privind Uniunea Europeană, semnat la Maastricht în 1992¹, a introdus un nou fond, Fondul de Coeziune, o nouă instituție, Comitetul Regiunilor, și un nou principiu, principiul subsidiarității. În decembrie 1992, Consiliul European a decis asupra noilor perspective financiare pentru perioada 1994-1999, dublând resursele pentru fondurile structurale și de coeziune. Consiliul a adoptat în iulie 1993 noi reglementări cu privire la politica de coeziune, care includea acum și Instrumentul Financiar de Orientare Piscicolă și Fondul de Coeziune, prin care a reafirmat principiile-cheie – concentrarea, programarea, adiționalitatea și parteneriatul.

Un pas înainte spre simplificarea politicii de coeziune, în paralel cu pregătirea pentru extindere, au fost cele două teme majore ale perioadei 2000-2006. Având în vedere extinderea istorică din această perioadă, cu 10 noi state membre, disparitățile la nivelul Uniunii Europene au crescut, întrucât populația UE a crescut cu 20%, dar PIB-ul Uniunii cu numai 5%. Strategia de la Lisabona², convenită în cadrul Consiliului European de la Lisabona din martie 2000, a pus accent pe creșterea economică, pe locuri de muncă și pe inovare, devenind ideea de bază pentru majoritatea politicilor europene.

În prezent, punctele-cheie ale reformei politicii de coeziune sunt concentrarea totală a resurselor în statele membre și regiunile cele mai sărace, includerea tuturor regiunilor la finanțare, precum și o schimbare în prioritățile stabilite pentru a stimula creșterea economică, ocuparea forței de muncă și inovarea. În UE cu 27 de membri, unul din trei cetățeni trăiește în cele mai sărace regiuni, disparitățile economice și sociale adâncindu-se în mod semnificativ odată cu recente extinderi. Pe baza unor proceduri simplificate, aproape toate cele 436

¹ Publicat în JO C191, 29 iulie 1992.

² La momentul adoptării sale, în martie 2000, Strategia de la Lisabona avea drept obiectiv ca, până în anul 2010, UE să devină „cea mai competitivă și dinamică economie bazată pe cunoaștere din lume, capabilă să genereze o creștere economică susținută, o rată mai mare de ocupare și o extraordinară coeziune socială”. Cu ocazia evaluării pe termen mediu a acesteia, în 2005, acest obiectiv a fost reformulat, Strategia astfel relansată propunându-și transformarea Uniunii într-un spațiu mai atractiv pentru investiții și muncă, promovarea cunoașterii și inovării și crearea de locuri de muncă mai numeroase și mai bune. Pentru perioada de programare 2007-2013, statelor membre li s-a solicitat alocarea anumitor sume din fondurile structurale pentru finanțarea proiectelor legate de îndeplinirea obiectivelor Strategiei Lisabona.

de programe care acoperă toate regiunile UE și statele membre au fost aprobate înainte de sfârșitul anului 2007. Schimbarea radicală a priorităților acestora înseamnă că un sfert din resurse sunt acum alocate pentru cercetare și inovare și aproximativ 30% pentru infrastructura de mediu și măsuri de combatere a schimbărilor climatice.

Secțiunea a 2-a

Obiectivele politicii de coeziune

Obiectivul politicii regionale europene este de a demonstra solidaritatea Uniunii prin coeziunea economică și socială, reducând discrepanța dintre nivelurile de dezvoltare ale diverselor regiuni. Politica regională europeană aduce o valoare adăugată acțiunilor întreprinse pe teren și contribuie la finanțarea unor proiecte concrete în beneficiul regiunilor, orașelor și locuitorilor acestora, astfel încât regiunile să devină capabile să își joace pe deplin rolul în creșterea economică și competitivitate și să-și împărtășească ideile și bunele practici. Acesta este, de altfel, obiectivul noii inițiative europene intitulată „Regiunile, actorii schimbării economice”¹.

Fondurile structurale și de coeziune, respectiv Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, contribuie la realizarea următoarelor *trei obiective*: Convergență, Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă și Cooperare teritorială europeană, după cum se poate observa și din tabelul următor:

<i>Obiective</i>	<i>Fonduri</i>		
Convergență	FEDR	FSE	Fondul de Coeziune
Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă	FEDR	FSE	
Cooperare teritorială europeană	FEDR		

Tabelul nr. 1: Contribuția instrumentelor structurale la obiectivele politicii de coeziune

Obiectivul *Convergență* are în vedere statele membre și regiunile cu întârzieri în dezvoltare. Regiunile în cauză sunt cele al căror produs intern brut pe cap de locuitor, măsurat ca paritate a puterii de cumpărare, este mai mic de 75%

¹ http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm

din media europeană. Regiunile afectate de diminuarea mediei europene, rezultată în urma extinderii Uniunii Europene, beneficiază de un ajutor tranzitoriu substanțial care să le permită realizarea procesului de convergență. Acest ajutor tranzitoriu se încheie în 2013 și nu va fi urmat de nicio altă perioadă de tranziție.

Statele membre al căror produs național brut pe cap de locuitor este mai mic de 90% din media europeană trebuie să beneficieze de Fondul de Coeziune¹. Statele care ar fi fost eligibile pentru Fondul de Coeziune în cazul în care plafonul ar fi rămas la 90% din produsul național brut mediu pentru Uniunea Europeană cu 15 state membre beneficiază de un sistem de suspendare progresivă a ajutorului².

În Uniunea Europeană cu 27 de state membre, obiectivul Convergență acoperă 84 de regiuni cu o populație totală de 154 milioane de locuitori, situate în 18 state membre, al căror produs intern brut (PIB) pe cap de locuitor este sub 75% din media europeană, precum și alte 16 regiuni (16,4 milioane de locuitori) în care PIB depășește cu puțin pragul de 75%, ca urmare a efectului statistic al extinderii Uniunii Europene, aflate în sistemul de suspendare progresivă a ajutorului (denumit „phasing out”).

Sumele disponibile în cadrul acestui obiectiv se ridică la 282,8 miliarde euro, reprezentând 81,5% din suma totală alocată celor trei fonduri, și sunt repartizate după cum urmează: 199,3 miliarde euro pentru regiunile aflate sub incidența obiectivului Convergență, 14 miliarde euro pentru regiunile care se află în etapa de suspendare progresivă a ajutorului și 69,5 miliarde euro pentru Fondul de Coeziune, care se aplică în cazul a 15 state membre.

Obiectivul *Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă* este destinat să consolideze competitivitatea și atractivitatea regiunilor, precum și capacitatea de ocupare a forței de muncă, printr-o abordare duală. Aceasta constă, mai întâi, în introducerea de programe de dezvoltare pentru a ajuta regiunile să anticipeze și să gestioneze eficient schimbările economice, stimulând inovarea, societatea bazată pe cunoaștere, spiritul antreprenorial, protecția mediului și îmbunătățind accesibilitatea, iar apoi, în creșterea numărului și calității locurilor de muncă prin adaptarea forței de muncă și investiții în resursele umane. Acest obiectiv are în vedere teritoriul Uniunii care nu este inclus în obiectivul Convergență. Regiunile eligibile sunt cele care au intrat sub incidența obiectivului Convergență în cadrul perioadei de programare anterioare și care nu mai îndeplinesc criteriile de eligibilitate regională ale acestui obiectiv și beneficiază, prin urmare, de o susținere tranzitorie, precum și toate celelalte regiuni ale Uniunii.

În Uniunea Europeană cu 27 de state membre, 168 de regiuni sunt eligibile pentru acest obiectiv, ceea ce reprezintă 314 milioane de locuitori. Dintre acestea,

¹ Prin urmare, sunt beneficiare toate regiunile din țările următoare: Bulgaria, Republica Cehă, Estonia, Grecia, Cipru, Letonia, Lituania, Ungaria, Malta, Polonia, Portugalia, România, Slovenia, Slovacia.

² Această situație se aplică numai Spaniei.

13 regiuni, respectiv 19 milioane de locuitori, sunt în etapa de instituire progresivă a ajutorului („phasing in”) și fac obiectul unor alocări financiare speciale datorită fostului lor statut de regiuni sub incidența „Obiectivului 1”. Suma de 55 miliarde euro, din care 11,4 miliarde euro pentru regiunile care se află în etapa de instituire progresivă a ajutorului, reprezintă aproape 16% din alocarea totală a fondurilor. Acest obiectiv se aplică regiunilor din 19 state membre.

Obiectivul **Cooperare teritorială europeană** este destinat să întărească cooperarea transfrontalieră prin intermediul unor inițiative locale și regionale comune, să consolideze cooperarea transnațională cu scopul de a favoriza dezvoltarea teritorială integrată și să stimuleze cooperarea interregională și schimbul de experiență. 37,5% din populația Uniunii Europene (peste 181 milioane de persoane) trăiește în zone transfrontaliere și toate regiunile și cetățenii Uniunii fac parte din una dintre cele 13 zone de cooperare transnațională. Cele 8,7 miliarde euro disponibile pentru acest obiectiv (2,5% din bugetul total) sunt repartizate după cum urmează: 6,44 miliarde euro pentru cooperarea transfrontalieră, 1,58 miliarde euro pentru cooperarea transnațională și 445 milioane euro pentru cooperarea interregională.

Secțiunea a 3-a

Eligibilitatea teritorială în cadrul obiectivelor politicii de coeziune

Dispozițiile comune fondurilor structurale și de coeziune sunt stabilite prin **Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului din 11 iulie 2006 de stabilire a dispozițiilor generale cu privire la Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune**¹ (denumit în continuare Regulamentul nr. 1083/2006).

Întreg teritoriul Uniunii Europene se află sub incidența unuia sau mai multor obiective ale politicii de coeziune. Pentru a stabili eligibilitatea geografică a acestora, Comisia are în vedere o clasificare statistică, în funcție de valoarea produsului național brut pe cap de locuitor, raportat la media europeană. Oficiul statistic al Uniunii Europene, EUROSTAT, a elaborat încă din anii '70 un sistem de clasificare a teritoriului european, în scopuri statistice, care a dobândit un statut legal în anul 2003, prin Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 mai 2003 privind instituirea unui nomenclator comun al unităților teritoriale de statistică (NUTS)².

Nomenclatorul NUTS împarte teritoriul economic al statelor membre în unități teritoriale, atribuind fiecărei unități teritoriale un cod și o denumire

¹ Publicat în JO L 210, 31.7.2006.

² Publicat în JO L 154, 21.6.2003.

specifice, având la bază o clasificare ierarhică. Astfel, fiecare stat membru este împărțit în unități teritoriale de nivel NUTS 1, fiecare dintre acestea fiind subdivizată în unități teritoriale de nivel NUTS 2, care sunt la rândul lor subdivizate în unități teritoriale de nivel NUTS 3. Nivelul corespunzător al NUTS, în care trebuie să se înregistreze o anumită clasă de unități administrative dintr-un stat membru, este determinat pe baza unor praguri demografice în cadrul cărora se situează dimensiunea medie a acestei clase de unități administrative, astfel:

<i>Nivel</i>	<i>Minim</i>	<i>Maxim</i>
NUTS 1	3 milioane	7 milioane
NUTS 2	800 000	3 milioane
NUTS 3	150 000	800 000

Tabelul nr. 2: Clasificarea unităților teritoriale în nomenclatorul NUTS

România este împărțită în opt regiuni de dezvoltare, numite după poziția geografică în țară: Nord-Vest, Nord-Est, Sud-Vest, Sud-Est, Sud, Vest, Centru, București și Ilfov¹. Regiunile de dezvoltare ale României corespund cu diviziunile de nivel NUTS 2 din UE. La nivelul NUTS 3 se află cele 42 de județe.

Regulamentul nr. 1083/2006 stabilește criteriile de eligibilitate teritorială pentru fiecare dintre cele trei obiective ale politicii de coeziune. În cazul regiunilor care beneficiază de un ajutor important în perioada de preaderare, sunt introduse sisteme de ajutor tranzitoriu pentru a evita schimbările bruște între cele două perioade de programare.

Sunt eligibile pentru obiectivul Convergență regiunile care corespund nivelului 2 din nomenclatura comună a unităților teritoriale de statistică (NUTS 2), al căror produs intern brut pe cap de locuitor este mai mic de 75% din PIB-ul mediu din Uniunea Europeană cu 25 de membri.

După intrarea în vigoare a Regulamentului nr. 1083/2006 a fost adoptată lista regiunilor și a statelor care îndeplinesc condițiile de eligibilitate menționate anterior, listă valabilă până la finalul perioadei de programare 2007-2013, respectiv până la 31 decembrie 2013, și care face obiectul unei reexaminări la

¹ Cadrul legal în materie este Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România, publicată în Monitorul Oficial nr. 577 din 29.06.2004, cu modificările și completările ulterioare.

jumătatea perioadei de programare în privința statelor eligibile pentru Fondul de Coeziune.

Regiunile de nivel NUTS 2 care ar fi fost eligibile în temeiul obiectivului Convergență în cazul în care pragul de eligibilitate ar fi rămas la 75% din PIB-ul mediu pentru Uniunea Europeană cu 15 membri, dar care își pierd eligibilitatea pentru că nivelul PIB-ului lor pe cap de locuitor depășește 75% din PIB-ul mediu pentru Uniunea Europeană cu 25 membri, sunt eligibile, pe o bază tranzitorie și specifică, pentru o finanțare din fondurile structurale în temeiul obiectivului Convergență, beneficiind de un sistem de suspendare progresivă a ajutorului, până în anul 2013.

Regiunile care nu se află sub incidența obiectivului Convergență și care nu beneficiază de o susținere tranzitorie (regiuni de nivel NUTS 1 sau NUTS 2, în funcție de statele membre) îndeplinesc criteriile de eligibilitate pentru obiectivul Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă.

Sunt eligibile pentru a primi finanțare prin obiectivul Cooperare teritorială europeană, în sensul cooperării transfrontaliere, regiunile de nivel NUTS 3 situate de-a lungul tuturor frontierelor terestre interne și al anumitor frontiere terestre externe, precum și toate regiunile de nivel NUTS 3 situate de-a lungul frontierelor maritime separate de maximum 150 km. Lista acestor regiuni, valabilă până la 31 decembrie 2013, a fost adoptată prin decizia Comisiei din 31 octombrie 2006¹. Prin aceeași decizie Comisia a adoptat și lista regiunilor eligibile în sensul cooperării transnaționale². În sensul cooperării interregionale, al rețelelor de cooperare și al schimburilor de experiență, este eligibil întregul teritoriu al Uniunii Europene.

Pentru perioada de programare 2007-2013, politica de coeziune dispune suma de 347,41 miliarde euro (35,7% din bugetul total european), repartizată procentual, pe obiective, după cum urmează:

- 81,54 % pentru obiectivul Convergență;
- 15,94 % pentru obiectivul Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă;
- 2,52 % pentru obiectivul Cooperare teritorială europeană.

¹ http://ec.europa.eu/regional_policy/images/map/cooperat2007/crossborder/crossborder27_eu_07.pdf

² http://ec.europa.eu/regional_policy/images/map/cooperat2007/transnational/transnat_mosaic.pdf.

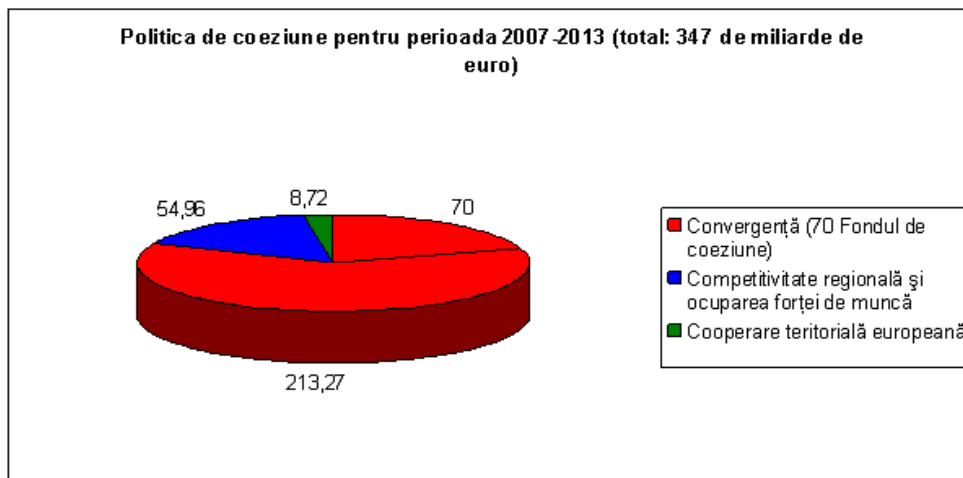

Figura nr. 1: Politica de coeziune pentru 2007-2013¹

Comisia Europeană procedează la repartizări indicative anuale pe state membre, așa cum se poate observa din Anexa nr. 1, iar fiecare stat membru decide asupra detaliilor legate de repartizarea creditelor pe regiuni, ținând cont de eligibilitatea pe criterii geografice. Pachetele financiare alocate statelor membre în cadrul fiecărui obiectiv și pentru fiecare componentă nu pot fi transferate între acestea. Prin excepție, în cadrul obiectivului Cooperare teritorială europeană, statul membru poate transfera până la 15% din valoarea alocată între componenta de cooperare transfrontalieră și componenta de cooperare transnațională.

Secțiunea a 4-a

Etapele politicii de coeziune

Bugetul consacrat fondurilor structurale și de coeziune și regulile de utilizare a acestora sunt convenite de către Consiliu și Parlamentul European pe baza unei propuneri din partea Comisiei Europene. Comisia propune „*orientările strategice ale Comunității în materie de coeziune*”, definite în strânsă cooperare cu statele membre. Orientările garantează că statele membre își ajustează programarea în funcție de prioritățile Uniunii, respectiv încurajarea inovării și a spiritului antreprenorial, favorizarea creșterii economiei bazate pe cunoaștere și crearea de noi locuri de muncă.

Ulterior, în colaborare cu Comisia Europeană și în acord cu partenerii economici și sociali, fiecare stat membru elaborează *Cadrul Strategic Național de Referință (CSNR)*, document strategic de referință pentru programarea fondurilor

¹ http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/fonds/index_ro.htm.

structurale și de coeziune, care asigură coerența intervențiilor din fonduri cu orientările strategice pentru coeziune ale Uniunii și identifică legătura dintre prioritățile Uniunii și programul național de reformă. CSNR trebuie transmis în termen de cinci luni de la adoptarea orientărilor strategice pentru coeziune ale Uniunii, iar după primirea acestuia, Comisia dispune de trei luni pentru a-și aduce comentariile și pentru a solicita eventuale informații complementare.

CSNR se aplică obiectivului Convergență și obiectivului Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă, fiind un instrument de referință pentru pregătirea programării fondurilor. De asemenea, cadrul se poate aplica și obiectivului de Cooperare teritorială europeană, fără a aduce atingere alegerilor ulterioare efectuate de celelalte state membre implicate.

Art. 27 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului din 11 iulie 2006 de stabilire a dispozițiilor generale cu privire la Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune (Regulamentul nr. 1083/2006) prevede *elementele* pe care trebuie să le conțină Cadrul Strategic Național de Referință, și anume:

- o analiză a disparităților, a întârzierilor și a potențialului de dezvoltare;
- strategia elaborată pe baza acestei analize, inclusiv prioritățile tematice și teritoriale;
- lista programelor operaționale pentru obiectivele Convergență și Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă;
- o descriere a modului în care cheltuielile în temeiul obiectivelor Convergență și Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă contribuie la prioritățile Uniunii Europene în materie de promovare a competitivității și de creare de locuri de muncă;
- alocarea financiară anuală indicativă din fiecare fond pe fiecare program operațional;
- pentru regiunile incluse numai în obiectivul Convergență:
 - măsura prevăzută pentru consolidarea eficienței administrative a statului membru;
 - suma totală a alocării financiare anuale prevăzute în temeiul Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și Fondului European pentru Pescuit;
 - informațiile necesare pentru verificarea *ex ante* a respectării principiului adiționalității.

Statul membru poate înainta Comisiei, odată cu CSNR, și *programele operaționale*. Fiecare program operațional include o perioadă de programare cuprinsă între 1 ianuarie 2007 și 31 decembrie 2013. Un program operațional nu poate cuprinde decât unul din cele trei obiective ale politicii de coeziune.

Programele operaționale prezintă prioritățile statului respectiv și/sau ale regiunilor și modul în care acestea își vor derula programarea. Există, de altfel, și

o obligație pentru țările și regiunile care se află sub incidența obiectivului Convergență ca 60% din cheltuieli să fie alocate priorităților care fac parte din strategia Uniunii în favoarea creșterii economice și ocupării forței de muncă, Strategia de la Lisabona. În cazul țărilor și regiunilor care se află sub incidența obiectivului Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă, acest procent este de 75%.

Programele operaționale beneficiază de *finanțare dintr-un singur fond*. Fondul European de Dezvoltare Regională și Fondul Social European pot să finanțeze, fiecare, în mod complementar și limitat, acțiunile care țin de aria de intervenție a celuilalt fond, în limita a 10% din creditele alocate de Uniune fiecărei axe prioritare a unui program operațional, în cazul în care acestea sunt necesare pentru buna desfășurare a operațiunii și au o legătură directă cu aceasta din urmă. Ca excepție de la regulă, Fondul European de Dezvoltare Regională și Fondul de Coeziune intervin împreună pentru programele de infrastructură și de mediu.

Banca Europeană de Investiții și Fondul European de Investiții pot să participe la programarea instrumentelor structurale.

Comisia Europeană evaluează programul operațional propus, pentru a stabili dacă acesta contribuie la obiectivele și prioritățile din cadrul strategic național de referință și din orientările strategice ale Uniunii pentru coeziune și adoptă fiecare program operațional în termen de cel mult patru luni de la prezentarea formală a acestuia de către statul membru. Cazurile în care un program operațional poate fi revizuit, ulterior aprobării de către Comisia Europeană, sunt limitativ prevăzute de Regulamentul nr. 1083/2006, astfel:

- în urma unor schimbări socioeconomice importante;
- pentru a consolida sau a adapta schimbările importante în prioritățile europene, naționale sau regionale;
- în cadrul evaluării efectuate de statul membru pe parcursul perioadei de programare, dacă se constată că rezultatele programului operațional sunt semnificativ diferite față de obiectivul prevăzut inițial;
- în urma unor dificultăți de punere în aplicare.

Odată ce Comisia ia decizia cu privire la programele operaționale, statul membru trebuie să pună în aplicare aceste programe, respectiv să selecteze proiectele care vor fi implementate, să le controleze și să le evalueze. Toate aceste activități se efectuează prin intermediul autorităților de gestionare/management proprii fiecărei țări. Comisia angajează cheltuielile pentru a permite statului membru să lanseze programele și achită cheltuielile certificate de către acesta. De asemenea, Comisia, alături de statele membre, participă la monitorizarea fiecărui program operațional.

CAPITOLUL II

PROGRAMAREA ȘI GESTIONAREA INSTRUMENTELOR STRUCTURALE

Secțiunea 1

Programarea instrumentelor structurale

§1. Principiile de intervenție a fondurilor structurale și de coeziune

Principiile intervenției fondurilor structurale și de coeziune sunt prevăzute la art. 9-17 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului din 11 iulie 2006 de stabilire a dispozițiilor generale cu privire la Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, după cum urmează:

– **complementaritatea:** asistența financiară acordată din fondurile structurale și de coeziune este complementară acțiunilor naționale, inclusiv acțiunilor la nivel regional și local care integrează prioritățile Uniunii Europene;

– **coerența:** Comisia Europeană și statele membre se asigură că intervenția din fondurile structurale și de coeziune este în acord cu măsurile, politicile și prioritățile Uniunii și complementară cu celelalte instrumente financiare europene. Finanțarea din fondurile europene trebuie să urmărească prioritățile UE, respectiv promovarea competitivității și ocuparea forței de muncă;

– **coordonarea:** Comisia Europeană și statele membre asigură coordonarea dintre intervențiile din fondurile structurale și de coeziune, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Pescuit, intervenția Băncii Europene de Investiții și celelalte instrumente financiare existente, conform atribuțiilor ce le revin;

– **conformitatea:** operațiunile finanțate din fondurile structurale și de coeziune trebuie să fie conforme cu dispozițiile Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene și cu actele adoptate în temeiul acestuia;

– **programarea:** obiectivele fondurilor structurale și de coeziune sunt urmărite în cadrul unei programări multianuale efectuate în mai multe etape, care include identificarea priorităților, finanțarea și sistemul de gestionare și control;

– **parteneriatul:** obiectivele fondurilor trebuie realizate în cadrul unei strânse cooperări (parteneriat) între Comisia Europeană și statele membre, pe de o

parte, și între acestea și autoritățile și organismele naționale, partenerii economici și sociali, pe de altă parte. Parteneriatul se aplică pentru elaborarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea programelor operaționale. Statele membre asigură asocierea partenerilor în diferitele etape ale programării;

– **proporționalitatea**: resursele financiare și administrative utilizate de Comisia Europeană și de statele membre sunt proporționale cu suma totală a cheltuielilor aferente unui program operațional. Acest principiu privește: alegerea indicatorilor pentru a măsura un program, obligațiile în materie de evaluare, gestionare, rapoarte (conform art. 13 alin (1) din Regulamentul nr. 1083/2006) și controlul programelor operaționale (conform art. 74 din Regulamentul nr. 1083/2006);

– **gestiunea partajată**: bugetul Uniunii alocat prin fonduri structurale și de coeziune este executat în gestiune partajată de către statele membre și Comisia Europeană, conform prevederilor Regulamentului (CE, EURATOM) nr. 1605/2002 al Consiliului din 25 iunie 2002 cu privire la regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene¹ (denumit în continuare „Regulamentul Financiar”). Statele membre cooperează cu Comisia pentru a se asigura de respectarea principiului bunei gestiuni financiare². În cadrul gestiunii partajate, statele membre adoptă toate actele cu putere de lege, actele administrative sau de altă natură, necesare protecției intereselor financiare ale Uniunii, iar Comisia își asumă responsabilitățile de execuție a bugetului general al UE;

– **adiționalitatea**: contribuția din fonduri nu se substituie cheltuielilor publice ale unui stat membru sau cheltuielilor asimilate acestora;

– **egalitatea între bărbați și femei și nediscriminarea**: statele membre și Comisia asigură promovarea egalității între bărbați și femei și integrarea principiului egalității de șanse și iau măsurile adecvate pentru prevenirea oricărei forme de discriminare bazată pe sex, rasă sau origine etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală, în toate etapele intervenției fondurilor, în special în ceea ce privește accesul la fonduri;

– **dezvoltarea durabilă**: îndeplinirea obiectivelor fondurilor structurale și de coeziune se va face în considerarea dezvoltării durabile și a obiectivului de protejare și îmbunătățire a mediului.

¹ Publicat în JO L248, 16.9.2001.

² Conform art. 27 din Regulamentul Financiar, principiul bunei gestiuni financiare înseamnă utilizarea creditelor bugetare conform cu principiile economiei, eficienței și eficacității. Principiul economiei prevede ca resursele utilizate de instituție pentru desfășurarea activităților sale să fie puse la dispoziție în timp util, în cantitatea și la calitatea adecvate și la cel mai bun preț. Principiul eficienței vizează cel mai bun raport între resursele utilizate și rezultatele obținute. Principiul eficacității vizează îndeplinirea obiectivelor specifice stabilite și obținerea rezultatelor scontate. – D. D. Șaguna, M. Tofan – *Drept financiar și fiscal european*, Ed. CH Beck, București, 2010, p. 124-125.

§2. Conținutul programelor operaționale

Programele operaționale privind obiectivele Convergență și Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă trebuie să conțină¹:

- a) o analiză a situației din zona sau din sectorul eligibil, cu punctele forte, punctele slabe și strategia întocmită în acest sens;
- b) o justificare a priorităților stabilite pentru orientările strategice ale Uniunii pentru coeziune, pentru Cadrul Strategic Național de Referință și pentru rezultatele evaluării *ex ante*;
- c) informații privind axele prioritare și obiectivele specifice ale acestora;
- d) numai cu titlu informativ, o distribuie indicativă, pe categorii, a utilizării contribuției din fonduri la programul operațional;
- e) un plan de finanțare care cuprinde două tabele:
 - i. un tabel cu distribuie pe ani a sumelor alocate din fiecare fond;
 - ii. un tabel cu suma pachetului financiar total al participării europene și al cofinanțării naționale aferente (publică și privată) și al ratei de contribuție din fonduri pentru toată perioada de programare, pentru programul operațional și pentru fiecare axă prioritară. De asemenea, se indică cu titlu informativ și contribuția Băncii Europene de Investiții și a altor instrumente financiare existente, după caz;
- f) informații privind complementaritatea cu măsurile finanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și cele finanțate din Fondul European pentru Pescuit, dacă este cazul;
- g) dispozițiile de punere în aplicare a programului operațional, inclusiv:
 - i. desemnarea de către statul membru a tuturor entităților prevăzute de Regulamentul nr. 1083/2006 (autoritatea de gestionare, autoritatea de certificare și autoritatea de audit);
 - ii. descrierea sistemelor de monitorizare și evaluare;
 - iii. informații privind organul competent pentru primirea plăților de la Comisie și organul sau organele responsabile pentru efectuarea plăților către beneficiari;
 - iv. definirea procedurilor de mobilizare și de circulație a fluxurilor financiare pentru asigurarea transparenței;
 - v. elementele care asigură publicitatea programului operațional și informații despre acesta;
 - vi. descrierea modalităților convenite între Comisie și statul membru pentru schimbul datelor computerizate, care permit să se înde-

¹ Art. 37 din Regulamentul nr. 1083/2006 al Consiliului din 11 iulie 2006 de stabilire a dispozițiilor generale cu privire la Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune.

plinească cerințele în materie de plată, de monitorizare și de evaluare prevăzute de Regulamentul nr. 1083/2006;

h) lista indicativă a proiectelor majore¹, a cărei prezentare se efectuează în perioada de programare, pentru a fi aprobată de Comisie.

§3. Contribuția din fonduri la programele operaționale

Contribuția din fondurile structurale și de coeziune se distribuie în funcție de următoarele criterii:

– gravitatea problemelor specifice, în special economice, sociale și teritoriale;

– interesul pe care fiecare axă prioritară îl prezintă pentru prioritățile Uniunii în temeiul orientărilor strategice ale Uniunii pentru coeziune, precum și pentru prioritățile naționale și regionale;

– protecția și îmbunătățirea mediului, în special prin aplicarea principiului precauției, a principiului „poluatorul plătește” și a măsurilor preventive;

– rata de mobilizare a fondurilor private;

– includerea cooperării interregionale în obiectivele Convergență și Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă;

– includerea zonelor cu probleme geografice sau naturale în obiectivul Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă.

Contribuția din fonduri la nivelul fiecărui program operațional se calculează în funcție de totalul cheltuielilor eligibile, publice și private și de cheltuielile publice eligibile, cu încadrarea în plafoanele stabilite de Regulamentul nr. 1083/2006.

Un stat membru poate decide crearea unei *rezerve naționale de performanță* pentru primele două obiective ale politicii regionale, sau numai pentru unul dintre acestea, în cuantum de 3% din alocarea financiară pentru fiecare obiectiv. În acest caz, statul membru apreciază performanța programelor operaționale până la 30 iunie 2011, iar Comisia, pe baza propunerii statului respectiv și în consultare cu acesta, atribuie rezerva națională de performanță.

De asemenea, un stat membru poate să rezerve 1% din contribuția anuală din fondurile structurale în temeiul obiectivului Convergență și 3% din contribuția anuală din fondurile structurale în temeiul obiectivului Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă, pentru a face față crizelor inopinate, intervenite ca urmare a unei restructurări economice și sociale sau a deschiderii comerciale (*rezerva națională de urgență*).

¹ *Proiectele majore* sunt proiecte finanțate prin FEDR și Fondul de Coeziune, în cadrul unui program sau al unor programe operaționale, care includ un ansamblu de lucrări, activități sau servicii destinate să îndeplinească prin ele însele o funcție indivizibilă cu caracter economic sau tehnic precis, care urmăresc obiective clar identificate și al căror cost total depășește 50 de milioane euro.

Contribuția din fonduri pentru fiecare axă prioritară nu poate fi mai mică de 20% din cheltuielile publice eligibile. Acțiunile de asistență tehnică aplicate la inițiativa sau în numele Comisiei se pot finanța în procent de 100%.

O cheltuială este eligibilă pentru o contribuție din fonduri în cazul în care a fost plătită efectiv între data la care programele operaționale au fost prezentate Comisiei și 31 decembrie 2015. Pe parcursul perioadei de eligibilitate:

– o axă prioritară poate beneficia de intervenția dintr-un singur fond și în temeiul unui singur obiectiv în același timp;

– o operațiune poate beneficia de intervenția dintr-un fond în temeiul unui singur obiectiv în același timp;

– o operațiune nu poate beneficia de o intervenție dintr-un fond mai mare decât totalul cheltuielilor publice acordate.

Normele de eligibilitate a cheltuielilor sunt stabilite la nivel național, sub rezerva excepțiilor prevăzute de regulamentele specifice fiecărui fond. Normele respective se referă la integralitatea cheltuielilor declarate în temeiul programelor operaționale.

Ca regulă generală, fără a aduce atingere dispozițiilor speciale cu privire la fiecare fond, stabilite prin regulamente specifice, pentru a fi eligibile, cheltuielile efectuate în perioada menționată anterior:

– trebuie să respecte normele de eligibilitate stabilite prin legislația națională;

– valoarea cheltuielilor trebuie să fie dovedită corespunzător prin documente justificative cu valoare probatorie echivalentă facturilor;

– în cazul unor contribuții în natură, cofinanțarea din fonduri să nu depășească totalul cheltuielilor eligibile, excluzând valoarea contribuțiilor respective.

O cheltuială nu este eligibilă pentru contribuția dintr-un fond decât dacă s-a efectuat pentru operațiuni decise de autoritatea de gestionare a programului operațional în cauză sau sub supravegherea acesteia, în conformitate cu criteriile stabilite de Comitetul de monitorizare.

Secțiunea a 2-a

Reguli generale privind gestiunea, monitorizarea și controlul programelor operaționale

§1. Sistemele de gestiune și control

Sistemele de gestiune și control ale statelor membre trebuie să prevadă următoarele:

a) definirea funcțiilor organismelor care au responsabilitatea gestiunii și controlului și repartizarea funcțiilor în interiorul fiecărui organism;

- b) respectarea principiului de separare a funcțiilor între aceste organisme și în interiorul fiecăreia dintre ele;
- c) proceduri pentru asigurarea corectitudinii și regularității cheltuielilor declarate în cadrul programului operațional;
- d) sisteme de contabilitate, supraveghere și informare financiară fiabile și informatizate;
- e) un sistem de comunicare a informațiilor și de supraveghere în cazul în care organismul responsabil încredințează îndeplinirea atribuțiilor unui alt organism;
- f) dispoziții privind auditul funcționării sistemelor;
- g) sisteme și proceduri care să asigure o pistă de audit corespunzătoare;
- h) proceduri de monitorizare și raportare a neregulilor și de recuperare a sumelor plătite nejustificat.

Statul membru este obligat să desemneze, pentru fiecare program operațional, o autoritate de gestionare (management), o autoritate de certificare și o autoritate de audit¹. Aceeași autoritate poate fi desemnată pentru mai multe programe operaționale. Unele autorități sau toate autoritățile pot face parte din același organism, cu condiția să existe o separare a funcțiilor între acestea și în interiorul lor. De asemenea, statul membru poate desemna unul sau mai multe organisme intermediare pentru realizarea integrală sau parțială a atribuțiilor autorității de gestionare sau ale autorității de certificare, sub supravegherea acestora.

Atribuțiile principale ale autorităților de gestiune, certificare și audit sunt stabilite prin Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului din 11 iulie 2006 de stabilire a dispozițiilor generale cu privire la Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune (Regulamentul nr. 1083/2006), urmând ca fiecare stat membru să le particularizeze la nivel național, pentru fiecare program operațional în parte.

1.1. Autoritatea de gestionare (autoritatea de management)

Autoritatea de gestionare este o autoritate publică sau un organism public sau privat național, regional sau local, desemnat de statul membru pentru gestionarea programului operațional, în conformitate cu principiul bunei gestiuni financiare. *Funcțiile principale* ale autorității de gestionare sunt următoarele²:

- a) să se asigure că operațiunile sunt selecționate în vederea finanțării în conformitate cu criteriile de selecție ale programului operațional și că sunt conforme, pe toată durata execuției lor, cu normele europene și naționale incidente;
- b) să verifice că produsele și serviciile finanțate din fonduri structurale și de coeziune au fost livrate și să controleze dacă toate cheltuielile declarate de

¹ Conform art. 58 din Regulamentul nr. 1083/2006.

² Art. 60 din Regulamentul nr. 1083/2006.

beneficiari au fost suportate efectiv și sunt conforme cu normele europene și naționale (în acest sens se pot efectua controale la fața locului pe bază de eșantion);

c) să se asigure că există un sistem de înregistrare și de păstrare electronică a documentelor contabile pentru fiecare operațiune din cadrul programului operațional și că sunt colectate datele necesare pentru gestiunea financiară, monitorizare, verificări, audituri și evaluări;

d) să se asigure că beneficiarii și alte organisme care participă la implementarea operațiunilor aplică fie un sistem de contabilitate separat, fie o codificare contabilă adecvată, fără a aduce atingere standardelor contabile naționale;

e) să se asigure că evaluările legate de monitorizarea programelor operaționale se efectuează în conformitate cu prevederile art. 47 din Regulamentul nr. 1083/2006¹;

f) să se asigure de păstrarea tuturor documentelor privind cheltuielile și auditurile necesare pentru a asigura o pistă de audit corespunzătoare;

g) să se asigure că autoritatea de certificare primește toate informațiile cu privire la procedurile și verificările efectuate cu privire la cheltuieli, în scopul certificării;

h) să orienteze lucrările Comitetului de monitorizare și să transmită acestuia documentele care să îi permită o bună monitorizare a implementării programului operațional, în raport cu obiectivele sale specifice;

i) să întocmească și, după aprobarea Comitetului de monitorizare, să prezinte Comisiei raportul anual și raportul final de execuție;

j) să se asigure cu privire la respectarea obligațiilor în materie de informare și de publicitate;

k) să transmită Comisiei informațiile necesare evaluării proiectelor majore.

În România, autoritățile de gestionare (management) au fost desemnate la nivelul fiecărui minister care gestionează programele operaționale.

1.2. Autoritatea de certificare²

Autoritatea de certificare este o autoritate publică sau un organism public sau privat național, regional sau local, desemnat de statul membru pentru certificarea cheltuielilor și a cererilor de plată, înainte de trimiterea acestora la Comisia Europeană. Autoritatea de certificare a unui program operațional are următoarele *funcții generale*:

a) stabilirea și transmiterea către Comisie a declarațiilor de cheltuieli certificate și a cererilor de plată;

¹ Evaluările pot fi de natură strategică, pentru a studia evoluția unui program sau a unui grup de programe comparativ cu prioritățile europene și naționale sau de natură operațională, pentru a susține monitorizarea unui program operațional. Evaluările au loc înainte, pe parcursul și după perioada de programare.

² Art. 61 din Regulamentul nr. 1083/2006.

- b) certificarea faptului că:
 - i) declarația de cheltuieli este exactă, este întocmită pe baza unor sisteme de contabilitate fiabile și a unor documente justificative care pot fi verificate;
 - ii) cheltuielile declarate sunt conforme cu normele europene și naționale aplicabile și au fost efectuate pentru operațiunile selecționate spre finanțare în conformitate cu criteriile aplicabile programului și conform normelor europene și naționale aplicabile;
- c) asigurarea, în sensul certificării, a faptului că a primit informații suficiente din partea autorității de gestionare privind procedurile urmate și verificările efectuate cu privire la cheltuielile care se regăsesc în declarațiile de cheltuieli;
- d) luarea în considerare, în sensul certificării, a rezultatelor tuturor auditurilor și controalelor efectuate de autoritatea de audit sau sub supravegherea acesteia;
- e) păstrarea unei evidențe informatizate a cheltuielilor declarate Comisiei;
- f) păstrarea unei evidențe a sumelor care trebuie recuperate și a sumelor retrase în urma anulării integrale sau parțiale a contribuției financiare la o operațiune. Sumele recuperate se restituie la bugetul general al Uniunii Europene, înainte de încheierea programului operațional, prin deducerea din următoarea declarație de cheltuieli.

În România, Ministerul Finanțelor Publice a fost desemnat să îndeplinească rolul de autoritate de certificare pentru toate programele operaționale.

1.3. Autoritatea de audit

Autoritatea de audit este o autoritate publică sau un organism public sau privat național, regional sau local, independent, din punct de vedere funcțional, de autoritatea de gestionare și de autoritatea de certificare, desemnat de statul membru pentru fiecare program operațional și însărcinat cu verificarea funcționării eficiente a sistemului de gestionare și control. *Funcțiile principale* ale autorității de audit a unui program operațional sunt următoarele¹:

- a) să se asigure că se efectuează audituri în vederea verificării funcționării eficiente a sistemului de gestiune și control al programului operațional;
- b) să se asigure că auditurile se efectuează pe baza unui eșantion corespunzător pentru a se verifica cheltuielile declarate;
- c) să prezinte Comisiei, în cele nouă luni care urmează aprobării programului operațional, o strategie de audit care să includă organismele care efectuează auditurile și controalele menționate anterior, metodologia utilizată, metoda de eșantionare pentru controalele operațiunilor și planificarea indicativă a auditurilor și controalelor pentru garantarea faptului că principalele organisme

¹ Art. 62 din Regulamentul nr. 1083/2006.

sunt controlate și că auditurile și controalele se repartizează în mod regulat pe parcursul întregii perioade de programare. În cazul în care se aplică un sistem comun mai multor programe operaționale, se poate prezenta o strategie unică de audit;

d) până la data de 31 decembrie a fiecărui an, din 2008 până în 2015:

- i) să prezinte Comisiei un raport anual de control care să conțină rezultatele auditurilor și controalelor realizate pe parcursul ultimelor 12 luni (încheiate la data de 30 iunie a anului respectiv) în conformitate cu strategia de audit a programului operațional și să indice eventualele lacune constatate în sistemele de gestiune și control ale programului;
- ii) să formuleze un aviz, pe baza controalelor și a auditurilor care au fost efectuate sub supravegherea sa, indicând dacă sistemul de gestiune și control funcționează eficient, pentru a oferi o confirmare a faptului că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei sunt corecte și, prin urmare, că tranzacțiile adiacente sunt legale și corecte;
- iii) să prezinte, după caz, o declarație de încheiere parțială, care să evalueze legalitatea și regularitatea respectivelor cheltuieli.

e) să prezinte Comisiei, până la 31 martie 2017, o declarație de încheiere care să evalueze validitatea cererii de plată a soldului final, precum și legalitatea și regularitatea tranzacțiilor adiacente cuprinse în declarația finală de cheltuieli, precum și un raport de control final.

Statele membre transmit Comisiei Europene o descriere a sistemelor de gestiune și control, care prezintă, în special, organizarea și procedurile autorităților de gestionare și de certificare, precum și ale organismelor intermediare și autorității de audit și ale oricărui alt organism care realizează audituri și controale sub supravegherea acesteia. Această descriere se transmite Comisiei în termen de 12 luni de la aprobarea programului operațional, însoțită de un raport care prezintă rezultatele evaluării punerii în aplicare a sistemelor și conține un aviz privind conformitatea acestora cu dispozițiile Regulamentului nr. 1083/2006. Raportul și avizul se întocmesc de către autoritatea de audit sau de un organism public sau privat, independent din punct de vedere funcțional de autoritățile de gestiune și certificare, care își desfășoară activitatea în conformitate cu normele de audit recunoscute la nivel internațional.

Singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern, în conformitate cu legislația națională și europeană, asupra fondurilor europene este Autoritatea de Audit de pe lângă Curtea de Conturi a României, organism independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi și față de celelalte autorități responsabile cu gestionarea și implementarea fondurilor europene nerambursabile.

§2. Monitorizarea programelor operaționale

Statul membru desemnează câte un **Comitet de monitorizare** pentru fiecare program operațional, în acord cu autoritatea de gestionare, în termen de cel mult trei luni de la data notificării statului membru cu privire la decizia de aprobare a programului operațional. Se poate înființa un Comitet de monitorizare unic pentru mai multe programe operaționale.

Comitetul de monitorizare este responsabil cu eficiența și calitatea implementării programului operațional prin intermediul indicatorilor financiari și al indicatorilor de randament și de rezultat. Astfel, Comitetul de monitorizare:

a) examinează și aprobă, în primele șase luni de la aprobarea programului operațional, criteriile de selecție ale operațiunilor finanțate și aprobă orice revizuire a acestor criterii în funcție de necesitățile de programare;

b) evaluează periodic progresele realizate pentru atingerea obiectivelor specifice ale programului operațional, pe baza documentelor prezentate de către autoritatea de gestionare;

c) examinează rezultatele implementării, în special realizarea obiectivelor stabilite pentru fiecare axă prioritară, precum și evaluările legate de monitorizarea programelor operaționale (prevăzute la art. 48 alin. (3) din Regulamentul nr. 1083/2006);

d) examinează și aprobă raportul anual și raportul final de execuție privind execuția programului operațional;

e) este informat despre raportul anual de control sau despre partea din raport privind programul operațional în cauză și despre eventualele observații relevante ale Comisiei, în urma examinării acestuia;

f) poate să propună autorității de gestionare orice revizuire sau orice examinare a programului operațional de natură să permită atingerea obiectivelor sau să îmbunătățească gestiunea sa, inclusiv cea financiară;

g) examinează și aprobă orice propunere de modificare a conținutului deciziei Comisiei privind contribuția din fonduri¹.

La data de 30 iunie a fiecărui an autoritatea de gestiune transmite Comisiei un *raport anual*, iar până 31 martie 2017 transmite un *raport final de execuție* a programului operațional. Conținutul cadru al acestor rapoarte este expres prevăzut de Regulamentul nr. 1083/2006, la art. 67. Astfel, cele două rapoarte trebuie să conțină următoarele elemente:

– progresele efectuate în implementarea programului operațional și a axelor prioritare în raport cu obiectivele lor specifice verificabile, efectuând, după caz, o cuantificare a acestora;

– cuantificarea indicatorilor financiari ai programului operațional, prezentând pentru fiecare axă prioritară: quantumul total al cheltuielilor eligibile

¹ Art. 65 din Regulamentul nr. 1083/2006.